

**СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ**

МАТЕРІАЛИ

IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА
ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

18 листопада 2025 р.

м. Суми

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ
НАУК УКРАЇНИ

ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
КОРОЛІВСЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ВЕЛИКОБРИТАНІЯ)
КРАКІВСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)
ВРОЦЛАВСЬКИЙ ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ СНАУ

«СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»

МАТЕРІАЛИ

IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

18 листопада 2025 р.
СНАУ, м. Суми,
Україна

УДК [657+336.221]:339.92
С 83

Стратегічні пріоритети розвитку бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в умовах глобалізації : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 18 листопада 2025 р.) / за ред. проф. Назаренка О.В. Суми: СНАУ, 2025. 368 с.

***Затверджено до друку та поширення через мережу Інтернет
Науково-координаційною радою
Сумського національного аграрного університету
(протокол № 4 від 19 листопада 2025 року)***

Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції будуть корисними для дослідників у сфері бухгалтерського обліку, оподаткування, економічного контролю, аудиту та управління, аспірантів, магістрантів, а також бухгалтерів-практиків та менеджерів різних рівнів.

Тези доповідей розміщено в авторській редакції. Відповідальність за точність, достовірність і зміст поданих матеріалів несуть автори. Редакційна колегія може не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

© Кафедра обліку і оподаткування СНАУ, 2025
© Сумський національний аграрний університет, 2025

Редакційна колегія

Інна НАЗАРЕНКО - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Валерій ЖУК - доктор економічних наук, професор, академік Національної академії аграрних наук України (м. Київ, Україна).

Олександр НАЗАРЕНКО - доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Світлана ЛУКАШ - кандидат економічних наук, доцент, декан факультету економіки і менеджменту Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Наталія КАЩЕНА - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку, аудиту та оподаткування Харківського державного біотехнологічного університету (м. Харків, Україна).

Ірина КРЮКОВА - доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування Одеського державного аграрного університету (м. Одеса, Україна).

Валерій ПЛАКСІЄНКО - доктор економічних наук, професор, професор кафедри бухгалтерського обліку і аудиту Полтавського університету економіки і торгівлі (м. Полтава, Україна).

Ігор ПРИХОДЬКО - д. держ. упр., професор кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою Дніпровського державного аграрно-економічного університету (м. Дніпро, Україна).

Микола ГОРДІЄНКО - кандидат економічних наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Юрій РЕНКАС - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку Краківського Економічного Університету (м. Краків, Польща).

Станіслав МІНТА – доктор філософії. Інститут економічних наук, Вроцлавський університет природничих наук (м. Вроцлав, Польща).

Світлана ТЕРЕЩЕНКО - доктор економічних наук, професор, професор кафедри Економіки та підприємництва імені професора І.М. Брюховецького Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Аліна БРИЧКО - кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Сергій ГАРКУША - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Олена ДОВЖИК - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Олег ПАСЬКО - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Лариса ПОЛЯТИКІНА - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Ярміла ТКАЛЬ - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Шановні колеги та учасники
IV Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічні
пріоритети розвитку бухгалтерського обліку, аудиту та
оподаткування в умовах глобалізації»!

Від імені кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету та організаційного комітету висловлюємо щиро подяку всім учасникам, які долучилися до роботи конференції та знайшли можливість представити результати своїх наукових досліджень.

Метою проведення конференції є ґрунтовне обговорення сучасних проблем і перспектив розвитку бухгалтерського обліку, звітності, оподаткування, контролю, аудиту, фінансів та системи управління в умовах глобалізаційних трансформацій.

Робота конференції була організована за такими науковими напрямками:

- розвиток бухгалтерського обліку в умовах цифровізації: виклики та перспективи;*
- функціонування та розвиток аудиту: вітчизняний досвід та світові тенденції;*
- актуальні питання оподаткування в системі управління підприємством;*
- напрями модернізації системи управління підприємством в умовах глобалізації;*
- особливості управління, обліку та звітності в умовах сталого розвитку.*

У конференції взяли участь представники академічної спільноти з різних закладів освіти, аспіранти та здобувачі, які презентували результати досліджень із проблемних і перспективних питань бухгалтерського обліку, аудиту, оподаткування та управління.

Віriamo, що наукові напрацювання та дискусії, сформовані під час роботи конференції, сприятимуть поглибленню професійних знань, визначенню нових пріоритетів розвитку та пошуку практичних рішень актуальних проблем у сфері обліку, звітності, оподаткування, контролю, аудиту, фінансів й управління. Особливої актуальності такі питання набувають в умовах воєнного та післявоєнного відновлення економіки.

Усі подані матеріали включено до збірника конференції в авторській редакції.

Щиро дякуємо всім учасникам за активну позицію, наукову відданість і конструктивний внесок у розвиток професійної спільноти. Бажаємо подальших наукових здобутків, натхнення та успішної реалізації нових дослідницьких проєктів!

З повагою організаційний комітет конференції

ЗМІСТ

Передмова

6

АКАДЕМІЧНА ПЛАТФОРМА № 1

Розвиток бухгалтерського обліку в умовах цифровізації: виклики та перспективи

Анастасія АДАМЕНКО

ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ
ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ ПІДПРИЄМСТВА 19

Таміла БЛОХА

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ У БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ: НОРМАТИВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ І ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ 22

Сергій ГАРКУША

КРИЗОВІ РИЗИКИ БІЗНЕСУ ТА АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБЛІКУ: СУЧАСНІ
ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ 25

Андрій ГАЛУШКА

ДОХОДИ Й ВИТРАТИ ПІДПРИЄМСТВ У СИСТЕМІ НОРМАТИВНО-
ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ 28

Віктор ГОВОРУХА

ФУНКЦІОНАЛЬНА СПРЯМОВАНІСТЬ СТРАТЕГІЧНОГО
УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ 31

Анна ГРИБОВА

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВ
БУДІВНИЦТВА 34

Дар'я ГРУБА

РОЗВИТОК ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ В УМОВАХ
ЦИФРОВІЗАЦІЇ: ВИКЛИКИ, ПЕРЕВАГИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ 37

Віталій ДЕМИДЕНКО

РОЛЬ ТА МІСЦЕ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ
В ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ 40

Яна ДРАЄВСЬКА, Тетяна МЕЛІХОВА

ЕЛЕКТРОННА ТРУДОВА КНИЖКА ЯК ІНСТРУМЕНТ МОДЕРНІЗАЦІЇ
КАДРОВОГО ДІЛОВОДСТВА 42

Анастасія ДУДНІК, Катерина КЛІНДУХОВА

ЦИФРОВІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЯК ЧИННИК
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІЙ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ 45

Анна ЄРЬОМЕНКО

ОПТИМІЗАЦІЯ СИСМИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗІ ЗДОБУВАЧАМИ
ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗАКЛАДІВ
ОСВІТИ 47

Олексій ЗАЙЦЕВ

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ В УМОВАХ
АВТОМАТИЗАЦІЇ 49

Вероніка ЗІКУЛ

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВ, ЩО ЗАЙМАЮТЬСЯ ІНТЕРНЕТ-ТОРГІВЛЕЮ В УКРАЇНІ 53

Лілія ЗУБЕНОК

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКОВОГО ВІДОБРАЖЕННЯ
ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА 56

Вікторія КОРНЬОВА

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ОБЛІКОВОГО
ДОКУМЕНТООБІГУ 59

Людмила ЛЕВЧЕНКО

РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОБЛІКУ ТА
КОНТРОЛІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ 62

Людмила ЛУК'ЯНОВА

ОСОБЛИВОСТІ АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКОВИХ
ОПЕРАЦІЙ 65

Олександр ЛЯПУН

ІНТЕГРОВАНІЙ ОБЛІК В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ
АСПЕКТИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ 67

Діана НІКІТІНА

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЦИФРОВІЗАЦІЇ 70

Анна ОСТРОВЕРХОВА

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА
ВИПЛАТАМИ ПРАЦІВНИКАМ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ
СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ 73

Даніїл ПАЩЕНКО

ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У БУХГАЛТЕРСЬКИЙ
ОБЛІК АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ: АКТУАЛЬНІ ВИКЛИКИ
ТА МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ 76

Людмила ПЕТРИШИН, Наталія ЛОБОДА

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СИСТЕМІ 79

ФОРМУВАННЯ Й РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

Владислав ПОЦЛУЙКО

ФІНАНСОВО-ОБЛІКОВІ ІННОВАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ 83
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Дар'я РОМАНЕНКО

ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ 86
НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Ірина РУДЕНКО

ЦИФРОВІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НЕОБОРОТНИХ 88
АКТИВІВ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Анастасія САДОВЕЦЬ

ЦИФРОВІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ: 90
АВТОМАТИЗАЦІЯ ТА СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Юлія СИНИЦЯ, Анастасія ФЕТІСОВА

ОСНОВНІ ЗАГРОЗИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОБЛІКОВОГО 93
ДОКУМЕНТУВАННЯ

Василь СУПРУН

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ: СУЧАСНІ 96
ТЕНДЕНЦІЇ АВТОМАТИЗАЦІЇ

Поліна УСАТА, Євгеній МЕЛІХОВ, Тетяна МЕЛІХОВА

ДОКУМЕНТУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ У СИСТЕМІ 99
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

В'ячеслав ЧУМАКОВ

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКОВОГО СУПРОВОДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОСББ 102

Степан ШВЕЦЬ

ХМАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ: НОВІ 105
МОЖЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ ТА АНАЛІТИКИ

Катерина ЯЦЕНКО

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПРИ 108
ВІДНОВЛЕННІ ЗРУЙНОВАНИХ АКТИВІВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Олег ЯЦЮК

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ 111
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ВИКЛИКИ ТА ІННОВАЦІЇ

АКАДЕМІЧНА ПЛАТФОРМА № 2

Функціонування та розвиток аудиту: вітчизняний досвід та світові тенденції

Дар'я БОНДАР

АУДИТ РОЗРАХУНКІВ ІЗ ЗАМОВНИКАМИ: ОРГАНІЗАЦІЙНО- 115
МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ

Наталія ВАСЮРЧИК	
ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ БЮДЖЕТНОЇ УСТАНОВИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	118
Дарина ВОЙТЕНКО	
ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО АУДИТУ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ, НАЯВНОСТІ ТА РУХУ НЕФІНАНСОВИХ АКТИВІВ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	121
Євгенія ГЕРАСИМЕНКО	
ЕВОЛЮЦІЯ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ: ТРАНСФОРМАЦІЯ РОЛІ АУДИТОРА В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	124
Світлана ГОНЧАРУК	
АУДИТ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	127
Микола ГОРДІЄНКО	
ЕТИКА СУДОВИХ ЕКСПЕРТІВ В КОНТЕКСТІ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ	130
Микола ДВОРНІЧЕНКО	
АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ	133
Антон ДРЮК	
ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ГРОШОВИХ КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВА: ОСОБЛИВОСТІ ТА АЛГОРИТМІЗАЦІЯ	135
Максим ЗАРАТУЙКО	
ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ОПЕРАЦІЙ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ	137
Яна КАЛІНІЧЕНКО	
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ: ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ТОЧНОСТІ І ПРОЗОРОСТІ КОНТРОЛЬНИХ ПРОЦЕДУР	139
Світлана КРАМАРЕНКО	
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОНТРОЛЮ ВИДАТКІВ БЮДЖЕТНОЇ УСТАНОВИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	141
Артем НАГАЙЦЕВ	
МІСІЯ І РОЛЬ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В ДІЯЛЬНОСТІ ЗВО	144
Валерій ПЛАКСІЄНКО, Інна НАЗАРЕНКО	
НАУКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ АУДИТУ ЗВІТНОСТІ ІЗ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ	146

Ігор ПРИХОДЬКО

АУДИТ ОПЕРАЦІЙНОГО ЦИКЛУ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ
ДІЯЛЬНОСТІ АГРОПІДПРИЄМСТВА: МОДЕЛЮВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ
КОМПЛЕКСНОЇ ПЕРЕВІРКИ 149

Ярміла ТКАЛЬ

ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ЗА ДОСТОВІРНІСТЮ ПОКАЗНИКІВ
ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ 152

Аліна ШЕРСТЮКОВА

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ
ПЛАНУВАННЯ, ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ 155

АКАДЕМІЧНА ПЛАТФОРМА № 3

Актуальні питання оподаткування в системі управління підприємством

Наталія БАШАНОВА

ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ 158

Софія ГУРІН

ПОДАТКОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ: СУТЬ І ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ 161

Юрій ДУДЧЕНКО

ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ
ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА ФЕРМЕРСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА 164

Любов ЕСМАНОВА

ІСТОРІЯ УТВОРЕННЯ ТА РОЗВИТОК СИСТЕМИ ПЕНСІЙНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УКРАЇНИ 167

Ірина КРЮКОВА, Олена ПОТИШНЯК

ПРІОРИТЕТИ ПОДАТКОВОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ ЗА
УМОВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ 170

Інна КУЗНЄЦОВА

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОГО ЗБОРУ У ФІНАНСОВІЙ
СИСТЕМІ УКРАЇНИ 173

Олександр НАЗАРЕНКО

АДМІНІСТРУВАННЯ ПДВ В УМОВАХ ДІЇ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ:
РОЛЬ ТА МІСЦЕ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ 176

Юлія СИНИЦЯ, Денис МУСІЙЧЕНКО

ПОДАТКОВЕ НАВАНТАЖЕННЯ З ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК:
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЇ 179

Олександр СОЛОВЕЦЬКИЙ

ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ СПЕКТИ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ
РОЗРАХУНКІВ ІЗ ЗАМОВНИКАМИ РОЗРОБНИКОМ-РЕЗИДЕНТОМ 182

Олександр НАЗАРЕНКО

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри обліку і оподаткування,
Сумський національний аграрний університет*

АДМІНІСТРУВАННЯ ПДВ В УМОВАХ ДІЇ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ: РОЛЬ ТА МІСЦЕ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

В умовах трансформації податкової політики України та посилення ролі облікових цифрових інструментів, суттєво зростає значення внутрішнього аудиту як механізму забезпечення належного функціонування системи розрахунків з бюджетом окремого господарюючого суб'єкта за податком на додану вартість (ПДВ). Наявність стабільної, прозорої та документально підтвердженої процедури обліку операцій з ПДВ виступає ключовим чинником дотримання вимог податкового законодавства, мінімізації ризиків фінансових санкцій та підвищення рівня податкової дисципліни. Внутрішній аудит, який у мирний час забезпечував здійснення превентивного контролю за правильністю облікових і податкових операцій, вимагає переосмислення власних функцій в умовах воєнного стану. Потрібно адаптувати аудиторські процедури до ризиків, що пов'язані із втратами документів, знищенням активів, затримками постачань та з новими формами здійснення шахрайських дій у сфері ПДВ. Внутрішній аудит операцій з ПДВ ґрунтується на вимогах Податкового кодексу України, НП(С)БО, МСФЗ, стандартів внутрішнього аудиту, а також внутрішніх регламентів підприємства.

Міжнародні стандарти аудиту вимагають від аудитора застосування аналітичних процедур для розкриття інформації незалежно від проведеної оцінки ризиків суттєвого викривлення. Найважливішим аспектом виконання аналітичних процедур в аудиті виступає розуміння можливості їх застосування з урахуванням визначеної мети та поставлених завдань. Використання аналітичних процедур на кожному етапі надасть можливість аудитору визначити аудиторський ризик та рівень суттєвості, провести оцінку вірогідності безперервної діяльності, вивчити події після звітного періоду суб'єкта перевірки, проаналізувати вплив різних чинників на відхилення фактичних показників від оптимальних (рекомендованих, визначених законодавчо) та запропонувати конкретні заходи щодо усунення виявлених недоліків [1].

В умовах нестабільності та зміни нормативної бази під час воєнного стану внутрішній аудит стає ключовим елементом податкової безпеки підприємства. Основні вектори аудиту ПДВ-операцій окремого сучасного бізнес-суб'єкта відображено на рисунку 1.

В умовах воєнних ризиків значно підвищується ймовірність помилок у податковій звітності через обмежений доступ до документів, збій у роботі електронних систем та часту зміну нормативної бази. Внутрішній аудит

покликаний забезпечити виявлення ризиків недостовірного відображення ПДВ у бухгалтерському обліку та звітності, а також підвищити рівень податкової дисципліни в межах окремого господарюючого суб'єкта.

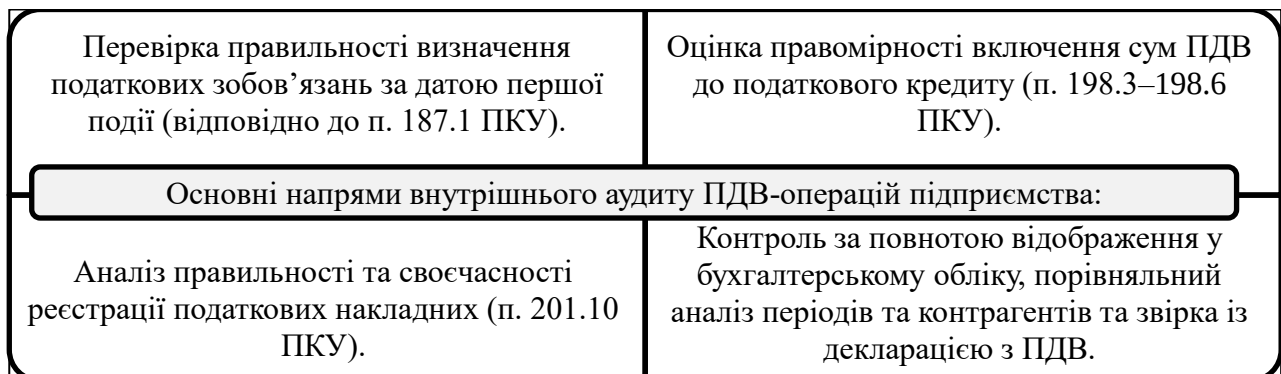

Рисунок 1 – Основні напрями внутрішнього аудиту ПДВ-операцій підприємства

Джерело: узагальнено автором на підставі [2]

Етапи організації та проведення внутрішнього аудиту операцій підприємств щодо ПДВ представлено на рисунку 2.

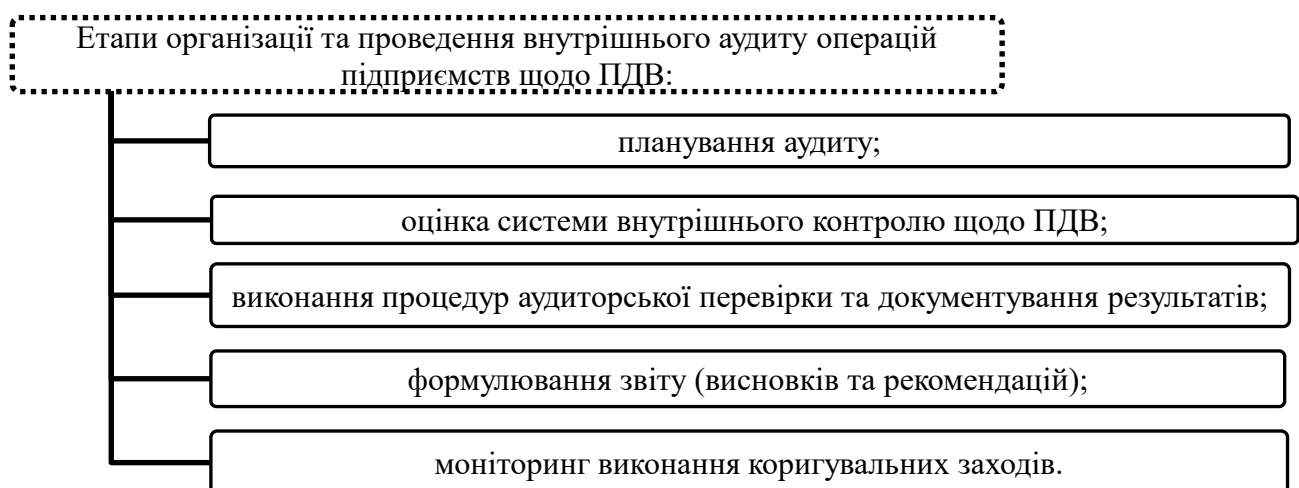

Рисунок 2 – Етапи організації та проведення внутрішнього аудиту операцій підприємств щодо ПДВ

Джерело: узагальнено автором

Важливо забезпечити незалежність та об'єктивність аудитора, а також інтеграцію аудиту до загальної інформаційно-аналітичної системи підприємства.

Система адміністрування ПДВ, що функціонує на базі СЕА ПДВ, створює додаткові ризики для підприємств, пов'язані з блокуванням податкових накладних, помилками технічного характеру або несвоєчасною реєстрацією документів. Внутрішній аудит повинен охоплювати: оцінку коректності показників формули ПДВ-ліміту; аналіз причин блокування ПН/РК; перевірку переписки з контролюючими органами; контроль за своєчасністю подання

пояснень та документів.

Для сприяння ефективному забезпеченню якісного контролю операцій з ПДВ, серед інших важливих компонентів, внутрішній аудитор повинен сформувати матрицю ризиків, де фіксуються потенційні порушення, наслідки та належні коригувальні дії. Витяг з відповідного робочого документу, (матриці ризиків) наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 - Матриця ризиків при внутрішньому аудиті облікового супроводження ПДВ (витяг)

Потенційне порушення	Несвоєчасна реєстрація сформованих ПН	Відсутність належних первинних документів	Подвійне відображення господарських операцій
Потенційні наслідки	Штрафи, втрата права на податковий кредит	Відмова у податковому кредиті	Перекручення звітності
Рекомендації аудитора	Вести календар податкових зобов'язань	Архівування копій у хмарному сховищі	Розмежування аналітики по контрагентах
... ..Інші потенційні порушення, наслідки, рекомендації внутрішнього аудитора			

Джерело: сформовано автором

Ефективно організований внутрішній аудит забезпечує:

- підвищення прозорості податкових процесів;
- своєчасне виявлення помилок та недоліків;
- удосконалення системи внутрішнього контролю;
- мінімізацію фінансових втрат та санкцій;
- підвищення податкової дисципліни окремого підприємства.

Достатньо обґрунтованим являється впровадження автоматизованих систем адміністрування, моніторингу податку на додану вартість, своєчасне підвищення кваліфікації профільних працівників бухгалтерської служби, а також регулярний перегляд внутрішніх регламентів з урахуванням актуальних змін у діючому податковому законодавстві.

Організація внутрішнього аудиту операцій з ПДВ виступає ключовою передумовою забезпечення стабільності фінансово-господарської діяльності підприємства. За умов нестабільності та високої регуляторної динаміки внутрішній аудит відіграє стратегічну роль у забезпеченні точності, повноти та законності відображення податкових операцій, формуванні прозорих взаємовідносин з контролюючими органами та мінімізації ризиків порушень. Комплексне застосування аналітичних, документальних та контрольних процедур сприяє зміцненню системи податкового менеджменту підприємства, адміністрування ПДВ та підвищує фінансову стійкість окремого бізнес-суб'єкта в сучасних умовах господарювання.

Список використаних джерел

1. Назаренко О.В. Сутність, функціональне призначення та особливості застосування аналітичних процедур в аудиті. *Агросвіт*. 2018. № 14. С. 3-8.
2. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 02.11.2025).

Наукове видання

**«СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА
ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

матеріали

IV Міжнародної науково-практичної конференції

Затверджено до друку та поширення через мережу Інтернет

Науково-координаційною радою

Сумського національного аграрного університету

(протокол № 4 від 19 листопада 2025 року)

За редакцією професора Назаренка О.В.

Тези доповідей розміщено в авторській редакції. Відповідальність за точність, достовірність і зміст поданих матеріалів несуть автори. Редакційна колегія може не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

РВВ, Сумський національний аграрний університет,
вул. Герасима Кондратьєва 160, Суми, Україна

Підписано до друку та розповсюдження в мережі інтернет 19.11.2025 р.

Формат А4: Гарнітура Times New Roman

Замовлення ____ Ум. друк. арк. 21,55